

Azas Sálóm / Ácát sálom / שלום עצת.

**Bacher Simon Alkalmi költeményei a „magyar és Erdélyhoni Izraeliták
Egyetemes Gyűléséhez”**

(Kitekintéssel Bacher Simon életére)

Tuna Rita

A vizsgált vers héber nyelvű változata a zsidó vallási ünnepek eszmevilágába enged betekintést, bemutatja a zsidó újév lelkületét és Hanuka ünnepét is, valamint Jákob történetéből a „létra hasonlatot”. Az új korszakot, hasonlítja a költő a zsidó újévhez. A teljes zsidó liturgia, mind a mai napig héber nyelvű, így a hétköznapi vallásgyakorlás legfontosabb „eszköze” a nyelv. A Szent Nyelvvél való foglalkozás, tanulás kultúránk alapja az ókortól napjainkig.

A vers az 1868-ban lezajlott Izraelita Felekezet Egyetemes Közgyűléséhez íródott. Ezt röviden a zsidó történet-tudomány ún. „Kongresszusnak” nevezi. Ez a gyűlés hozta létre a ma Magyarországon létező két domináns vallási irányzatot: az ortodoxiát és a neológiát. Ezért a vers(ek) mind vallástörténeti, mind eszmetörténeti szempontból fontos mondandóval bírnak a modern világban is. Egyúttal a zsidó vallás gyakorlása szempontjából is lényegesek, hiszen a két irányzat több szempontból is eltér egymástól. Erről is írt Bacher Simon.

A fordítás során is ótestamentumi konkordanciákat használtam, mivel ekkor még a modern héber nyelv nem is létezett. Elsősorban a Gerhard Lisowsky: Konkordanz zum Hebräischen Alten Testament, mivel nemcsak héber és német, hanem latin nyelvű is, a pontosabb megértés szempontjából, ezt kiemelném. Ezen kívül felhasználtam Wilhelm Gesenius: Hebräisches und aramisches Handwörterbuch über das Alte Testament című konkordanciáját is. Előadásom bemutatja a bibliai szóhasználatot a héber versben. A neológ tudományban – manapság – fontosnak gondoljuk a bibliai héber és modern héber nyelvnek összehasonlító vallástudományi vizsgálatát is felvetni, ezen kronolektusok nélkül a zsidó vallás eszméje és gyakorlata nem is érthető meg a maga teljességében.

Előadásomban több bibliai példával, idézettel is illusztrálom egyfelől az ünnepek szerepét és fontosságát a zsidó vallási életben, másfelől pedig a zsidó szent iratokra való egyenes utalásokat is bemutatom.

Különlegesen jellemző a magyar neológ hagyományra a tudományágak integrálása. A nagy neológ rabbik és tudósok, amellet, hogy kivétel nélkül kiváló hittudósok voltak, általában nagytudású nyelvészek és irodalmárok is voltak. Ez az a hagyomány, amit előadásommal tovább szeretnék vinni és a Tisztelt Közönségnek bemutatni.